

Sreda, 15. marec 2017

P8_TA(2017)0083

Ovire za prosto gibanje in delo državljanov EU na notranjem trgu

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. marca 2017 o ovirah za prosto gibanje in delo državljanov EU na notranjem trgu (2016/3042(RSP))

(2018/C 263/12)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 3(2) Pogodbe o Evropski uniji (PEU),
- ob upoštevanju naslovov IV in V ter členov 4(2)(a), 20, 21, 26, 45 do 48 in 153 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- ob upoštevanju členov 5(2), 30, 31 in 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti ⁽²⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 492/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o prostem gibanju delavcev v Uniji ⁽³⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/589 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. aprila 2016 o evropski mreži služb za zaposlovanje (EURES), dostopu delavcev do storitev na področju mobilnosti in nadaljnjem povezovanju trgov dela ter o spremembi uredb (EU) št. 492/2011 in (EU) št. 1296/2013 ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju Direktive 96/71/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju Direktive 2004/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EGS ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju Direktive 2005/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij ⁽⁷⁾,
- ob upoštevanju Direktive 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o uveljavljanju pravic pacientov pri čezmejnem zdravstvenem varstvu ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ UL L 166, 30.4.2004, str. 1.

⁽²⁾ UL L 284, 30.10.2009, str. 1.

⁽³⁾ UL L 141, 27.5.2011, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 107, 22.4.2016, str. 1.

⁽⁵⁾ UL L 18, 21.1.1997, str. 1.

⁽⁶⁾ UL L 158, 30.4.2004, str. 77.

⁽⁷⁾ UL L 255, 30.9.2005, str. 22.

⁽⁸⁾ UL L 88, 4.4.2011, str. 45.

Sreda, 15. marec 2017

- ob upoštevanju Direktive 2013/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o spremembi Direktive 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg (uredba IMI) ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju Direktive 2014/54/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o ukrepih za lažje uresničevanje pravic, podeljenih delavcem v okviru prostega gibanja delavcev ⁽²⁾,
 - ob upoštevanju Direktive 2014/67/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o izvrševanju Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev in spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg (uredba IMI) ⁽³⁾,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 2. julija 2009 o smernicah za boljši prenos in uporabo Direktive 2004/38/ES o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic (COM(2009)0313),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 25. novembra 2013 z naslovom Prosto gibanje državljanov EU in njihovih družinskih članov: pet konkretnih ukrepov (COM(2013)0837),
 - ob upoštevanju poročila o državljanstvu EU z dne 24. januarja 2017 z naslovom Krepitev pravic državljanov v Uniji demokratičnih sprememb (COM(2017)0030),
 - ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta z dne 15. decembra 2011 o prostem pretoku delavcev znotraj Evropske unije ⁽⁴⁾,
 - ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta z dne 14. januarja 2014 o socialnem varstvu za vse, tudi za samozaposlene delavce ⁽⁵⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. januarja 2014 o spoštovanju temeljne pravice prostega gibanja v EU ⁽⁶⁾,
 - ob upoštevanju člena 216(2) Poslovnika,
- A. ker je Odbor za peticije prejel številne peticije, v katerih so izraženi pomisleki glede različnih ovir, s katerimi se srečujejo državljani EU pri uveljavljanju pravice do prostega gibanja;
- B. ker lahko nepriznavanje porok ali registriranih zvez oseb LGBTI v nekaterih državah članicah ovira prosto gibanje teh oseb in njihovih partnerjev v Uniji, saj jim preprečuje dostop do nekaterih socialnih ugodnosti ali javnih storitev v teh državah;
- C. ker so vlagatelji peticije 11. oktobra 2016 v Odboru za peticije pripravili predstavitev o ovirah za prosto gibanje in delo državljanov EU na notranjem trgu;
- D. ker je prosto gibanje temeljna pravica državljanov EU in je bistvenega pomena za socialno in ekonomsko kohezijo v Uniji, da se zagotovita polna zaposlenost in socialni napredek;

⁽¹⁾ UL L 354, 28.12.2013, str. 132.

⁽²⁾ UL L 128, 30.4.2014, str. 8.

⁽³⁾ UL L 159, 28.5.2014, str. 11.

⁽⁴⁾ UL C 168 E, 14.6.2013, str. 88.

⁽⁵⁾ UL C 482, 23.12.2016, str. 48.

⁽⁶⁾ UL C 482, 23.12.2016, str. 114.

Sreda, 15. marec 2017

- E. ker po mnenju številnih vlagateljev peticije številne države članice kršijo to pravico do prostega gibanja delavcev; ker mobilni državljani EU včasih ne dostopajo do zdravstvenih storitev, saj se bojijo izgona, kar dejansko omejuje njihovo temeljno pravico do zdravstvenega varstva;
- F. ker so gospodarska kriza in ukrepi proti njej povečali socialno-ekonomske neenakosti ter povzročili številne ekonomske migracije v EU; ker je treba to ustrezno upoštevati, matične države članice in države članice gostiteljice ter ustrezne institucije EU pa bi morale sprejeti posebne usklajevalne ukrepe;
- G. ker je lahko mobilnost delavcev v EU izziv za nacionalne trge dela, ki zahtevajo usmerjene rešitve, lahko pa tudi prispeva k njihovi večji pravičnosti, če so temeljne pravice delavcev v celoti zaščitene;
- H. ker so države članice in institucije EU skupaj odgovorne za to, da načela prostega gibanja koristijo državljanom, rasti, gospodarskemu in družbenemu razvoju ter zaposlovanju, pa tudi za to, da zagotovijo učinkovitejši prenos in izvajanje ustreznega pravnega okvira EU;
- I. ker socialno varnost mobilnih delavcev EU in njihovih družin v nekaterih primerih zaznamujejo neenakosti in nepredvidene težave;
- J. ker bi bilo treba pravice socialne varnosti priznavati brez diskriminacije stalnih, sezonskih in čezmejnih delavcev ter tistih, ki svojo dejavnost opravljajo z namenom zagotavljanja storitev;
- K. ker je lahko uporaba zadolžnice v delovnih razmerjih za delavce nepravilna in diskriminatorna in jih utegne ovirati pri uveljavljanju pravice do prostega gibanja na notranjem trgu;
- L. ker so vlagatelji peticije zaskrbljeni zaradi pomanjkanja širokopasovne povezljivosti, zlasti na oddaljenih, podeželskih in gorskih območjih, ter zaradi neskladja med oglaševano in dejansko širokopasovno hitrostjo, kar vpliva na raven varstva potrošnikov na notranjem trgu in ovira dostop do informacij in storitev;
1. poziva države članice, naj ob upoštevanju načela subsidiarnosti v svojih pravilih, pa tudi na področju socialnih pravic, odpravijo morebitne diskriminatorne prakse in nepotrebne ovire za državljane EU in njihove družinske člane, tudi tiste, ki niso državljani EU, da bodo deležni pravice do vstopa in prebivanja na njihovem ozemlju, obenem pa naj povečajo učinkovitost svoje uprave, da se bo v EU olajšala mobilnost delavcev;
 2. je zelo zaskrbljen, ker se v nekaterih državah članicah poslužujejo prakse, ki je v nasprotju z načelom prostega gibanja delavcev, tako da evropske državljane, ki so bili tam zaposleni, izženejo kmalu po izteku njihove pogodbe o zaposlitvi;
 3. poziva Komisijo, naj pojasni, posodobi in razširi svoje smernice za boljši prenos in uporabo Direktive 2004/38/ES ter naj zlasti vključi nedavne sodbe Sodišča Evropske unije (zadevi C-456/12 ⁽¹⁾ in C-457/12 ⁽²⁾); priporoča uporabo izvedbenih načrtov za prenos (TIPS), da bi zagotovili popolno in pravilno uporabo;
 4. poudarja načelo enakega plačila za enako delo in obžaluje, da nekatere države članice delavcem iz drugih držav članic EU odrekajo socialno zaščito; poziva države članice, naj upoštevajo veljavno zakonodajo EU in temeljna načela delovnega

⁽¹⁾ Sodba Sodišča (veliki senat) z dne 12. marca 2014, *O. v Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel in Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel v B.*, ECLI:EU:C:2014:135.

⁽²⁾ Sodba Sodišča (veliki senat) z dne 12. marca 2014, *S. v Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel in Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel v G.*, ECLI:EU:C:2014:136.

Sreda, 15. marec 2017

prava ter zaščitijo vse delavce EU; poziva k boljši opredelitvi sedanjih pogojev, da bodo državljani EU in družinski člani, ki so državljani tretjih držav, lahko uveljavljali socialne pravice;

5. pozdravlja vzpostavitev sistema elektronske izmenjave informacij o socialni varnosti (EESSI), ki organom socialne varnosti po vsej EU omogoča hitrejšo in varnejšo izmenjavo informacij; poziva države članice, naj izboljšajo svoje tehnološke zmogljivosti, da se prilagodijo novim načinom izmenjave informacij; poziva, naj se ocenijo možnosti za spodbujanje čeznacionalnih kolektivnih pogodb ter vzpostavitev evropskih platform, s katerimi bi spodbudili dobro prakso;

6. poziva države članice, naj vzpostavijo enotna nacionalna spletišča, kot je predvideno v Direktivi 2014/67/EU; poziva Komisijo in države članice, naj izboljšajo svoje dejavnosti usmerjanja in svetovanja za nadaljnjo krepitev državljskih svoboščin prostega gibanja, dela in študija v drugih državah članicah EU in za ozaveščanje javnosti; poziva Komisijo, naj izboljša učinkovitost orodij, namenjenih obveščanju o možnostih zaposlitve in izobraževanja po vsej EU, kot sta EURES in PLOTEUS, ter naj javnost bolje ozavesti o teh orodjih; je seznanjen z novo Uredbo (EU) 2016/589 o mreži EURES, s katero naj bi ta mreža postala učinkovito orodje za zaposlovanje na podlagi pravične mobilnosti delovne sile znotraj EU; poudarja, da boljša konzularna pomoč in sodelovanje pomagata pri ozaveščanju o osebnem statusu in varstvu temeljnih pravic mobilnih delavcev ali študentov ter jim omogočata, da se v državi članici gostiteljici brez težav prilagodijo;

7. poziva države članice, naj pripravijo jasne smernice in zagotovijo ustrezno usposabljanje za javne uslužbenke in upravne delavce, ki sodelujejo pri izvajanju socialnih pravic državljanov in delavcev iz EU in tretjih držav ter njihovih družinskih članov, ki zakonito prebivajo v EU;

8. poziva k okrepitvi službe SOLVIT (na primer z vzpostavitvijo telefonske številke za pomoč) in morebitnih drugih pristojnih organov, na katere lahko državljani EU naslovijo specifična vprašanja o notranjem trgu, da bodo lahko državljani in njihovi družinski člani pravočasno prejeli informacije in podporo, ko bodo naleteli na ovire pri uveljavljanju svoje pravice do prostega gibanja;

9. poziva k izboljšanju zbiranja in obdelave statističnih podatkov o številu državljanov, ki svoje socialne pravice prenašajo iz ene države članice v drugo, da bi še izboljšali usklajevanje med državami članicami in okrepili pravice državljanov EU s političnimi rešitvami za doseganje višje ravni socialne zaščite;

10. poziva k boljši harmonizaciji razlage pojma „običajno prebivališče“;

11. obžaluje, da se prebivalci EU srečujejo z ovirami, ker pravice iz socialnega varstva niso združene, in poziva države članice, naj v celoti in učinkovito izvajajo Uredbo (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta o koordinaciji sistemov socialne varnosti in Uredbo (ES) št. 987/2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti, da se zagotovi prenosljivost pravic socialne varnosti (tj. državne pokojnine, zdravstveno zavarovanje, nadomestila za brezposelnost in družinski dodatek) ter posledično zmanjšajo ovire za mobilnost delovne sile v EU; poziva k odločnim učinkovitim ukrepom za usklajen sistem skupnih socialnih prispevkov in pravic za vse posameznike v EU, kot je kartica socialnega zavarovanja za lažjo sledljivost socialnih prispevkov in pravic iz socialne varnosti ⁽¹⁾;

12. poziva države članice, naj nujno uveljavijo evropsko kartico ugodnosti za invalide, ki bo invalidom olajšala potovanje in selitev iz ene države članice v drugo;

⁽¹⁾ Pilotni projekt: kartica socialnega zavarovanja (2016_04.037717_3), izveden v letu 2016 in v začetku leta 2017 v okviru študije o izvedljivosti „European Mobility Portal on Social Security – Social Security at Your Fingertips“ (Evropski portal za mobilnost na področju socialne varnosti – socialna varnost na doseg roke).

Sreda, 15. marec 2017

13. obžaluje, da so državljani EU izključeni iz javnega zdravstvenega sistema druge države članice, saj je to pravica, opredeljena v Direktivi 2011/24/EU o uveljavljanju pravic pacientov pri čezmejnem zdravstvenem varstvu, Uredbi (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti in s tem povezani sodni praksi Sodišča Evropske unije ⁽¹⁾;
14. poziva k boljšemu usklajevanju v davčnem okviru EU, da bi odpravili dvojno obdavčitev poleg drugih ustreznih vprašanj, kot je preprečevanje davčnega dampinga;
15. ugotavlja, da je vse več čezmejnih zadev v zvezi s skrbništvom nad otrokom, kar je posledica prostega gibanja oseb; poziva k tesnejšemu konzularnemu in pravosodnemu sodelovanju v zvezi z vprašanji skrbništva nad otrokom med državami članicami; pozdravlja sedanjo revizijo uredbe Bruselj IIa;
16. obsoja prakso uporabe bianco zadolžnice v delovnih razmerjih, ki delodajalcu omogoča, da enostavneje zahteva morebitno odškodnino in se izogne dolgotrajnemu pravnemu sporu na delovnem sodišču, obenem pa je pri tej praksi dokazno breme glede krivde in zneska škode obrnjeno; opozarja, da te zadolžnice državljanom preprečujejo uveljavljanje njihove pravice do prostega gibanja na notranjem trgu; poziva države članice, naj sprejmejo zakonodajo, ki prepoveduje uporabo bianco zadolžnice v delovnih razmerjih v EU; poziva Komisijo, naj pripravi priporočilo za države članice v zvezi s potrebo po izrecni prepovedi uporabe bianco zadolžnice v delovnih razmerjih;
17. je zaskrbljen zaradi težav, s katerimi se soočajo vlagatelji peticije pri priznavanju svojih poklicnih kvalifikacij v Evropi; poziva k dodatni standardizaciji akademskih nazivov in diplom nadaljnega izobraževanja v državah članicah, sistematični uporabi informacijskega sistema za notranji trg (IMI), da bi zagotovili boljše upravno sodelovanje ter enostavnejše in hitreje postopke za priznavanje poklicnih kvalifikacij in zahtev po nenehnem strokovnem razvoju kvalificiranih delavcev, ki nameravajo delati v drugi državi članici, brez vseh oblik diskriminacije v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča Evropske unije, pri čemer se upoštevajo zahteve države gostiteljice, ki so popolnoma skladne z Direktivo 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij;
18. je prepričan, da bi bilo treba mobilnost usklajevati v okviru širokega regulativnega postopka, namenjenega zagotavljanju stabilnih kakovostnih delovnih mest z dejanskimi socialnimi pravicami ter boju proti vsem oblikam diskriminacije in prekarne zaposlitve;
19. meni, da morajo EU in države članice uspešno obravnavati pomanjkanje zaposlitvenih možnosti in neustrezno socialno zaščito v domačih regijah delavcev, da bo mobilnost zagotovo prostovoljna;
20. poziva Komisijo, naj zagotovi učinkovito spremljanje in izvajanje uredbe o enotnem trgu telekomunikacij, ki bo vključevala določbe, v skladu s katerimi bodo potrošniki obveščeni o minimalni, običajno razpoložljivi, največji in oglaševani hitrosti širokopasovne povezave; podpira kampanje ozaveščanja v zvezi s tem, da bi izkoreninili zavajajoče oglaševanje;
21. poziva države članice, naj v celoti uveljavijo Direktivo 2011/24/EU o uveljavljanju pravic pacientov pri čezmejnem zdravstvenem varstvu in zagotovijo učinkovito in pravočasno povračilo stroškov čezmejnega zdravstvenega varstva, vključno s povračilom stroškov za zdravila, kar bi lahko bila oblika samovoljne diskriminacije ali neupravičenega oviranja svobode gibanja;
22. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

⁽¹⁾ Npr.: Sodba sodišča z dne 28. aprila 1998, *Kohll v Union des caisses de maladie*, C-158/96, ECLI:EU:C:1998:171; Sodba sodišča z dne 28. aprila 1998, *Decker v Union des caisses de maladie*, C-120/95, ECLI:EU:C:1998:167; ali Sodba sodišča (veliki senat) z dne 12. aprila 2005, *Heirs of Annette Keller v Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) in Instituto Nacional de Gestión Sanitaria (Ingresa)*, zadeva C-145/03, ECLI:EU:C:2005:211.